

Nr 111.

Av herrar **Mosesson** och **Johansson** i Edsbyn, om höjt anslag till understöd för avlöning åt lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning.

I motion till förra årets riksdag, II: 320, hemställde undertecknade, att riksdagen måtte höja anslaget till enskilda anstalter för yrkesundervisning. Vi anförde som motivering för vår framställning dessa anstalters betydelse som initiativ på yrkesundervisningens område. Genom anslagsbegränsning har det under de senare åren varit så gott som omöjligt för Kungl. Maj:t att genom ökat understöd förhjälpa de skolor, som redan äro i arbete, att utvidga sin verksamhet.

Skolöverstyrelsen har icke heller kunnat fullgöra den bestämmelse, som i överstyrelsens instruktion säger, att den skall verka för upprättandet av nya skolor samt därvid träda i förbindelse med representanter för skilda yrken. Därigenom ha flera yrkesgrupper icke kunnat lå sin utbildningsfråga ordnad.

Det har nämligen visat sig, att de kommunala skolorna för yrkesundervisning av flera skäl icke kunna skapa de utbildningsmöjligheter, som de enskilda skolorna många gånger äro i tillfälle till. Skolor, som på grund av god elevtillslutning skulle vara i tillfälle att inrätta parallellavdelningar, ha icke kunnat göra detta, emedan nödvändigt stöd av statsmedel ej stått att erhålla.

Vi framhöllo i fjol som vår mening, att de enskilda skolorna för yrkesundervisning för vår arbetareungdom samt för affärsanställda m. fl. ha samma betydelse som folkhögskolorna och lantmannaskolorna ha för lantbrukets ungdom. Detta erkändes ock på visst sätt genom förra årets riksdagsbeslut, att elever vid kommunala och enskilda skolor för yrkesutbildning skulle erhålla stipendier på samma sätt som lärjungarna vid folkhögskolor och lantmannaskolor.

Det är ock en rättvisa mot denna ungdom, som många gånger har svårt att finna utkomst, att den får samma möjligheter att på sitt område erhålla den utbildning och allmänbildning, som lantbrukets ungdom erhåller i folkhögskolor och lantmannaskolor.

Vi vilja erinra om de bestämmelser, som under den nuvarande arbetslösheten träffats i Tyskland, att arbetslös ungdom skall vara pliktig att fortsätta sin utbildning under flera år. I England har för arbetslös ungdom skolplikt förknippats som villkor med arbetslöshetsunderstöd. Vad som i vårt land genom

statsmakternas åtgärder bör vidtagas är, att skolor finnas, som kunna mottaga och utbilda den ungdom, som söker sig till yrkesskolor.

Vi vilja ock påpeka, att en snäv begränsning av statsanslaget icke allenast hindrar de gamla skolorna i deras utveckling och hindrar, att nya skolor upprättas inom yrkesgrenar, där undervisning är av nöden, utan risk föreligger också för att undervisningsanstalter uppstå, som i saknad av ekonomiska resurser och offentlig kontroll icke kunna på ett för yrkena tillfredsställande sätt fylla den uppgift, som de själva påtagit sig att fylla. På detta sätt kan statens ledning och kontroll undandragas den enskilda yrkesutbildningen till skada för densamma.

I statsutskottets yttrande över vår motion av förra året finner utskottet syftet med yrkandet om höjning av anslaget till lärareavlöningar vid enskilda anstalter för yrkesundervisning beaktansvärt.

Skolöverstyrelsen har i sin framställning till Kungl. Maj:t föreslagit reservationsanslaget till understöd för avlöning åt lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning höjt med 90,000 kronor eller till 700,000 kronor, och vi anse denna summa vara väl behövlig. Men då det statsfinansiella läget är bekymmersamt vilja vi föreslå ett belopp, som är 25,000 kronor lägre än det av överstyrelsen begärda.

För att parallellavdelningar och nya yrkeslinjer inom enskilda anstalter för yrkesutbildning må kunna genom statligt stöd upprättas, hemställa under-tecknade sålunda,

att riksdagen måtte för budgetåret 1931/32 höja det ordinarie reservationsanslaget till understöd för avlöning åt lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning med 65,000 kronor eller till 675,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1931.

Gust. Mosesson.

O. Johansson.
Edsbyn.